

Walvisvangst voor de wetenschap is bedrog

Door John Frizzell

Actievoerders houden naast de Nisshin Maru, het 'onderzoeksfabrieksschip' van de Japanse walvisvloot, een spandoek met een vraagteken omhoog om de dubieuze aard van de walvisvangst aan te duiden.

In 1987 werd voor Japan een verbod op commerciële walvisvangst van kracht. Ondanks dit verbod voeren de walvisjagers, die hiervoor de commerciële jacht hadden uitgevoerd, op hun gebruikelijke tijd uit naar dezelfde wateren in het Zuidpoolgebied. Hier vingen ze dezelfde soorten walvis als het jaar ervoor en brachten die naar Japan in verpakkingen van 15 kg, klaar voor de verkoop. Dit werd mogelijk gemaakt door de 'wetenschappelijke' walvisvangst. Toen in 1987 het laatste nog bestaande Japanse bedrijf voor de commerciële walvisvangst werd ontbonden, gaf het zijn fabrieksschip en jagers aan een nieuw bedrijf. De aandeelhouders daarvan waren stuk voor stuk bedrijven die vroeger bij de walvisjacht waren betrokken. In hetzelfde jaar werd een niet-commerciële organisatie in het leven geroepen met de naam Institute for Cetacean Research (ICR, Instituut voor walvisonderzoek).

De nieuwe eigenaar van de walvisvloot doneerde 9 miljoen Amerikaanse dollar aan het ICR. Het ICR charterde prompt de walvisvloot van het nieuwe bedrijf en vertrok naar het Zuidpoolgebied. Met het fabrieksschip, de jagers en bemanningen van de commerciële jacht werden vervolgens in de naam van de wetenschap walvissen gevangen.

Hoe zit dat nu met de wetenschap?

Toen het programma begon met een 'haalbaarheidsstudie' van twee jaar, waren er twee doelstellingen: schatting van biologische parameters ter verbetering van bestandsbeheer en opheldering van de rol van walvissen in het Antarctische mariene ecosysteem. ['verbetering van bestandsbeheer' betekent het zoeken van manieren waarop de jaarlijkse walvisvangst kan worden uitgebreid zonder dat de populatie teveel terugloopt.]

Een doel was het bepalen van leeftijdsspecifieke sterfte - ongeveer zoals zgn. levenstafels voor mensen, waarop je de verwachte resterende levensduur van een 45 jaar oude persoon kunt aflezen. Na enkele jaren realiseerde men zich dat dit moeilijk te realiseren was, en werd het doel gereviseerd tot het vaststellen van het natuurlijke sterftecijfer.

Het eerste 'wetenschappelijke' programma voor walvisvangst, genaamd JARPA, duurde 18 jaar en kostte het leven aan 6.778 dwergvinvissen in een poging om het natuurlijke sterftecijfer, oftewel 'M', te bepalen. In 2006 kwamen wetenschappers van de Internationale Walvisvaart Commissie (waaronder de Japanse wetenschappers) tijdens een workshop in Tokyo tot de conclusie dat het natuurlijke sterftecijfer niet was bepaald - de betrouwbaarheidsgrens rond schattingen van M door JARPA was zo ruim dat M in feite onbekend bleef. Men kon zelfs een waarde van $M=0$ niet uitsluiten.

Met andere woorden: na 18 jaar van dodelijk 'onderzoek' is het nog steeds mogelijk dat dwergvinvissen onsterfelijk zouden kunnen zijn! Ondanks de grote hoeveelheid verzamelde gegevens ter opheldering van de rol van walvissen in het Antarctische mariene ecosysteem, meldde het verslag van de workshop dat 'relatief weinig vooruitgang is bereikt in het halen van deze doelstelling'. En ook nu nog is die vooruitgang klein.

In 1995 en 1996 werden nog twee doelstellingen aan het programma toegevoegd, maar deze werden ook niet gerealiseerd. En ondanks het feit dat dit reusachtige programma geen enkel van de gestelde doelen heeft behaald, gaat het ICR nu verder met een tweede programma, JARPA II, waarin nog meer walvissen zullen worden gedood. Het besluit hierover werd al genomen vóór de workshop waarin het eerste programma werd geëvalueerd. Wat is de rol van

de dodelijke wetenschap in het nieuwe programma en wat zijn de niet-dodelijke alternatieven hiervoor?

Volgens de Japanse regering is het nieuwe 'onderzoek' gericht op:

1. observatie van trends in de populatiegrootte en biologische parameters zoals zwangerschapscijfers en leeftijd bij volwassenheid.
2. observatie van prooiconsumptie en veranderingen in dikte van de speklaag.
3. observatie van de effecten van verontreinigende stoffen op walvisachtigen.
4. observatie van het leefgebied van walvisachtigen, waaronder veranderingen in watertemperatuur, zoutgehalte en ijs.
5. achterhalen van de populatiestructuur.
6. verbeterd beheer.

Maar wat betekent dit alles eigenlijk, hoe kan dit uitgevoerd worden en wat leren we ervan?

Ad 1.) Observatie van de populatiegrootte is in principe simpel: je telt de walvissen. In de praktijk is dat echter moeilijker dan het lijkt.

Analyse van de gegevens uit de 18 jaar van het eerste JARPA-programma tijdens de workshop van experts leidde tot de conclusie dat de gegevens 'overeenkwamen met een aanzienlijke afname, een aanzienlijke toename of relatieve stabiliteit in abundantie van dwergvinvissen in deze geografische gebieden gedurende de looptijd van JARPA.' Met andere woorden: we zijn niets wijzer geworden.

Voor het bepalen van de leeftijd bij volwassenheid moet de walvis gedood worden, zodat de groeilijnen in de waskegel in zijn oor onderzocht kunnen worden (zoals jaarringen in bomen). Maar in 18 jaar van onderzoek is men hier niet veel wijzer uit geworden en lijkt het onwaarschijnlijk dat dat nog gaat gebeuren. In ieder geval is er geen behoefte aan de antwoorden die dit soort 'onderzoek' oplevert.

Zwangerschapscijfers kunnen theoretisch geobserveerd worden door middel van biopsieën (microscopisch onderzoek van stukjes levend weefsel), maar dit zou ons slechts vertellen wat we al weten - de meeste geslachtsrijpe dwergvinviskoeien zijn zwanger, en dat weten we al uit onderzoek uit het verleden.

Ad 2.) Het observeren van prooiconsumptie en de veranderingen in de dikte van de speklaag houden ook in dat de walvis wordt gedood, om zijn maaginhoud te kunnen wegen. Gegevens verkregen door het doden van meer dan 8.000 dwergvinvissen in het kader van JARPA en JARPA II wijzen uit dat ze krill eten, en niets anders dan krill. Informatie over het walvissendieet kan ook verkregen worden door het analyseren van walvisontlasting.

De dikte van de speklaag kan ons iets zeggen over de gezondheidstoestand van de walvis. Maar die kan ook bepaald worden door een biopsiepijl op de walvis af te schieten. Biopsiepijlen halen een klein beetje weefsel weg, maar verwonden (of doden) de walvis niet.

Ad 3.) De doelstelling van het meten van de gehaltes aan verontreinigende stoffen in walvissen is zodanig opgezet dat de walvis gedood moet worden. Onderzoekers kijken daarvoor naar de gehaltes aan zware metalen in interne organen zoals nieren en lever. Dat kan alleen worden gedaan door de walvis te doden. Maar de verontreinigingen die de walvissen waarschijnlijk het meest beïnvloeden, de organische chloorverbindingen, zijn oplosbaar in vet. Ook hier kunnen monsters verkregen worden door middel van een biopsiepijl.

Het vorige programma heeft al veel informatie opgeleverd over de aanwezigheid van zware metalen in walvissen en het lijkt niet zinnig om nog meer te verzamelen. Als er meer informatie nodig is, zou die verkregen kunnen worden door het nemen van monsters uit walvissen van het zuidelijk halfrond die bij een ongeluk (bijv. een botsing met een schip) zijn omgekomen of die

gestrand zijn, of door het onderzoeken van de duizenden monsters die al zijn verzameld maar nog niet geanalyseerd.

Ad 4.) Voor observatie van het leefgebied van de walvisachtigen door het meten van veranderingen in watertemperatuur, zoutgehalte en ijs hoeft geen enkele walvis te sterven.

Ad 5.) Net zoals mensen zich verenigen in stammen en naties, leven walvissen samen in subpopulaties met verschillende kenmerken. De ene subgroep van bultruggen zal bijvoorbeeld in een bepaald gebied jongen werpen en paren, terwijl een andere subgroep dat in een ander gebied doet.

Tussen deze subgroepen bestaan genetische verschillen, zodat de populatiestructuur het eenvoudigst kan worden bepaald door DNA-analyse. DNA-monsters kunnen worden verkregen door biopsiepijlen, maar de 'onderzoekers' van JARPA beweren dat het nemen van biopsieën bij walvissen in het Zuidpoolgebied te moeilijk is.

Ook wijzen zij er op dat het vlees van gedode walvissen commercieel verkocht kan worden, ter bekostiging van het 'onderzoek' - iets wat met een biopsie niet mogelijk is. Als we de populatiestructuur van walvissen willen bepalen, zou dit geheel met DNA-analyse kunnen gebeuren zonder ook maar één enkele walvis te doden.

Ad 6.) De doelstelling 'verbeterd beheer' is de grote leugen in dit op leugens gebaseerde programma, omdat 'verbeterd beheer' simpelweg grotere commerciële quota betekent. De bedenkers van JARPA II zijn hierover duidelijk.

Hun klacht is dat de huidige regels van de Internationale Walvisvaart Commissie (IWC) voor de commerciële walvisvaart, als die weer toegestaan zou worden, 'zich teveel richten op de bescherming van het walvissenbestand'. Eén van de belangrijkste doelstellingen van JARPA II is het vinden van bewijs waardoor die regels versoepeld zouden kunnen worden.

Maar toen in 1994 de Zuidelijke Oceaan door de IWC tot walvisreservaat werd uitgeroepen stemde alleen Japan tegen. Japanse 'onderzoekers' verzamelen dus gegevens om grotere commerciële quota mogelijk te maken in een gebied waar commerciële walvisvaart verboden is. Alhoewel Japan zichzelf heeft uitgezonderd van het verbod om de commerciële jacht op dwergvinvissen in het reservaat, heeft het wel geaccepteerd dat er in het reservaat niet op invissen en bultruggen mag worden gejaagd.

Wetenschappers bestuderen overal ter wereld walvissen zonder die te verwonden of te doden. De 'onderzoekers' van JARPA staan er op om dodelijke methoden te gebruiken, niet omdat die nodig zouden zijn maar omdat die de markt in Japan van walvisvlees voorzien en de mogelijkheid bieden om nieuwe bemanningsleden op te leiden. Hiermee wordt de walvisindustrie in stand gehouden.

ITEM	DODELIJK	NIET-DODELIJK
Lichaamslengte	het lichaam zelf meten	foto's nemen en daarop meten
Lichaamsgewicht	lichaam wegen	berekenen uit de lengte
Leeftijd	tanden, waskegels uit oor en baleinen verzamelen	schatten aan hand van lengte en geslacht
Groei	lichaamslengte meten en leeftijd vaststellen	dezelfde walvis over reeks van jaren observeren
Geslachtsrijpheid	voortplantingsklieren onderzoeken	dezelfde walvis over reeks van jaren observeren
Bevruchting	voortplantingsklieren onderzoeken	geen niet-dodelijke methode, maar observatie na geboorte kalf

Voortplantingsseizoen	afleiden uit foetus	in paargebieden observeren
Zwangerschap	aanwezigheid foetus	hormoonanalyse uit biopsie
Zogen	melkklieren onderzoeken	moeder en kalf observeren
Voortplantingscyclus	bepalen uit zwangerschapscijfer en andere gegevens	in paargebieden observeren
Dieet	maaginhoud onderzoeken	bepalen uit uitwerpselen en biopsie
Migratie	interne merktekens die na doden walvis worden verzameld	identificeren met foto's, satellietzenders
Populatiestructuur	weefselmonsters uit gedode walvissen	biopsie uit levende walvissen

Niet-dodelijke methoden hebben grote voordelen ten opzichte van dodelijke methoden, omdat daardoor hetzelfde dier vaker geobserveerd kan worden. Door de aard van de dodelijke methoden zijn hierbij alleen momentopnames mogelijk. Als een walvis éénmaal is 'geobserveerd', kan hij later niet nog eens geobserveerd worden. Hierdoor zijn deze methoden uiterst ongeschikt voor het bestuderen van walvisgedrag zoals migratie, iets waarin wetenschappers zeer geïnteresseerd zijn.